

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/13/2023
Identifikačné číslo spisu:	8612203049
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8612203049.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ E. H., narodenej B., N., 2/ S. E., narodeného B., G., 3/ O. N., narodeného B., K., 4/ Z. O., narodeného B., K., 5/ I. N., narodenej B., G., 6/ F. H., narodeného B., N., 7/ S. N., narodenej B., G., 8/ H. S., narodenej B., H., 9/ Z. G., narodeného B., N., 10/ S. G., narodeného B., zomrelého B., 11/ S. I., narodeného B., K., 12/ S. I., narodenej B., N., 13/ S. P., narodeného B., G., 14/ F. P., narodeného B., S., 15/ Z. H., narodeného B., G., 16/ Obec Bžany, Bžany 52, IČO: 00 330 370, 17/ Z. H., narodenej B., G., 18/ F. E., narodeného B., N., 19/ S. N., narodenej B., X., 20/ K. G., narodeného B., zomrelého B., 21/ S. I., narodeného B., G., 22/ K. I., narodeného B., H., 23/ E. F., narodenej B., S., 24/ M. S., narodenej B., A., 25/ M. Z., narodenej B., zomrelej B., 26/ Z. Z., narodeného B., zomrelého B., 27/ E. H., narodenej B., G., 28/ Z. N., narodeného B., G., 29/ S. N., narodeného B., N., 30/ M. H., narodenej B., K., 31/ S. P., narodeného B., K., 32/ S. H., narodeného B., N. a 33/ S. S., narodenej B., G., žalobcovia 1/ až 6/, 8/, 9/, 11/ až 13/, 15/, 17/ až 19/, 21/ až 23/, 27/ 29/, 31/, 32/ právne zastúpení JUDr. Martou Maruniakovou, advokátkou, Svidník, Sov. hrdinov 200/33, proti žalovaným 1/ K. I., narodenému B. A., právne zastúpenému JUDr. Ladislavom Bujňákom, advokátom, Prešov, Sládkovičova 8, 2/ S. I., rod. Y. (zomrela), 3/ S. O., rod. H. (zomrela), 4/ S. H. (zomrel), 5/ Z. H., narodenému B., P., 6/ E. N., narodenej B., K., 7/ Z. H. (zomrel), 8/ Z. I. (zomrel), 9/ M. X., rod. E. (zomrela), 10/ M. H. (zomrel), 11/ S. H., rod. G., (zomrela), 12/ M. H. (zomrel), 13/ M. P., narodenej B., P., 14/ M. H., rod. E. (zomrela), 15/ H. P. (zomrela), 16/ I. N. (zomrel), 17/ S. H. (zomrel), 18/ Slovenskej republike, zastúpenej Slovenským pozemkovým fondom, Bratislava, Búdkova 36, 19/ Z. P. (zomrel), 20/ F. N., narodenej B., B., 21/ S. K., narodenej B., I., 22/ Z. I., narodenému B., Q., 23/ F. P., narodenej B., S., 24/ M. N., narodenej B., X., 25/ S. I., narodenému B., X., 26/ S. I., A., 27/ M. I., narodenej B., zomrelej B., 28/ S. O., narodenej B., N., 29/ F. K., narodenému B., H., 30/ M. X., narodenej B., N., 31/ S. N., narodenému B., I., 32/ F. P., narodenej B., I., 33/ S. V., narodenej B., I., 34/ Z. O., narodenému B., X., 35/ S. F., rod. O., narodenej B., N., 36/ K. X., rod. O., narodenej B., O., 37/ O. G., rod. O., narodenej B., X., 38/ M. H., rod. O., narodenej B., A., žalovaní 2/ až 4/, 7/ až 12/, 14/ až 19/ zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, 817 15 Bratislava, Búdkova 36, žalovaní 5/, 6/, 13/, 20/ až 38/ zastúpení Výborom LESNEJ a URBÁRSKEJ SPOLOČNOSTI, pozemkové spoločenstvo Bžany, 090 33 Bžany, IČO: 31 994 113, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 4C/92/2012, o dovolaní žalobcov 1/ až 6/, 8/, 9/, 11/ až 13/, 15/, 17/ až 19/, 21/ až 23/, 27/, 29/, 31/ a 32/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. októbra 2020 sp. zn. 18Co/17/2020, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove z 21. októbra 2020 sp. zn. 18Co/17/2020 a rozsudok Okresného súdu Svidník z 27. novembra 2019 č. k. 4C/92/2012-769 a vec vracia Okresnému súdu

Bardejov na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. novembra 2019 č. k. 4C/92/2012-769 určil, že strany sporu sú podielovými spoluvlastníkmi vo výroku špecifikovaných nehnuteľností a žalobcom priznal náhradu trov konania iba proti žalovanému 1/ v plnom rozsahu, žalobcom nepriznal náhradu trov konania proti žalovaným 2/ až 38/ a žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalovaného 1/ rozsudkom z 21. októbra 2020 sp. zn. 18Co/17/2020 (ďalej ako „odvolací súd“) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol (I. výrok), žalovanému 1/ priznal nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcom 1/ až 33/ v rozsahu 100 % (II. výrok), žalovaným 2/ až 38/ nepriznal nárok na náhradu trov konania a žalobcom 1/ až 33/ priznal spoločne a nerozdielne nahradiť trovy štátu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ až 6/, 8/, 9/, 11/ až 13/, 15/, 17/ až 19/, 21/ až 23/, 27/, 29/, 31/ a 32/ dovolanie podľa § 420 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v ktorom navrhovali napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky v priebehu dovolacieho konania zistil, že žalobkyňa 25/ M. Z. zomrela dňa B. a žalobca 26/ Z. Z. zomrel dňa B., teda obaja skôr, ako bol dňa 27. novembra 2019 v prejednávanej veci vyhlásený rozsudok súdu prvej inštancie a žalovaná 27/ M. I. zomrela dňa B., t. j. pred rozhodnutím odvolacieho súdu dňa 21. októbra 2020.

5. Podľa § 61 CSP, procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva a znamená, že ide o právnu spôsobilosť byť nositeľom procesných práv a povinností.

6. V zmysle § 62 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

7. V zmysle § 63 CSP, ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať (1). V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve (2). Ak to povaha sporu pripúšťa, môže sa v konaní pokračovať aj pred skončením konania o dedičstve (3).

8. V zmysle § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

9. Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že fyzické osoby majú procesnú subjektivitu od narodenia až do smrti (príp. vyhlásenia za mŕtveho). Procesná subjektivita je striktnou podmienkou účastenstva a s tým, kto ju nemá, nemôže súd konať, preto nemôže ani rozhodovať o jeho právach a povinnostiach. Nedostatok procesnej subjektivity je neodstrániteľnou vadou konania a vedie k dôsledkom predvídaným § 62 až § 64 CSP.

10. Pri skúmaní procesných podmienok podľa § 161 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP najvyšší súd zistil, že prvoinstančný ako aj odvolací súd konali so zomrelými stranami sporu. Na uvedenú skutočnosť bol dovolací súd povinný prihliadnuť, preto dospel k záveru, že v konaní pred súdmi nižšej inštancie

nebola splnená podmienka procesnej subjektivity strán sporu, bez splnenia ktorej nebolo možné v spore konať a rozhodnúť, preto ich rozhodnutia trpia vadou zmätočnosti.

11. Nakoľko svoje konanie a rozhodnutie zaťažil vadou zmätočnosti nielen odvolací súd ale aj súd prvoinštančný, dovolací súd v zmysle § 449 a § 450 CSP zrušil rozhodnutia súdov nižšej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

12. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.